

No: 1768 – Mahreç İşareti

KEMALİYE KAPI TOKMAĞI / EĞİN KAPI TOKMAĞI

Tescil Ettiren
KEMALİYE BELEDİYESİ

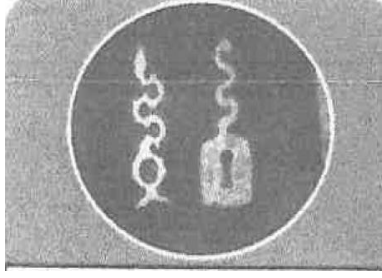

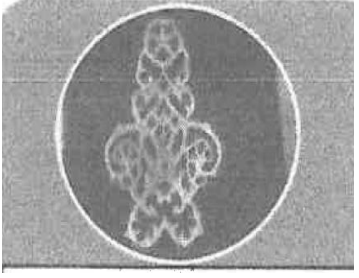
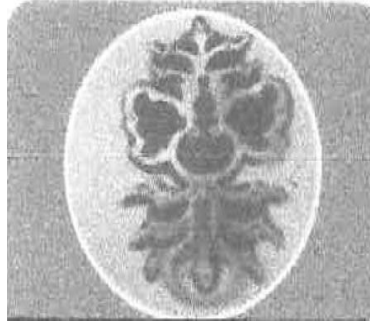
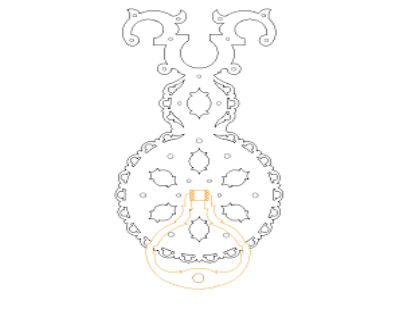
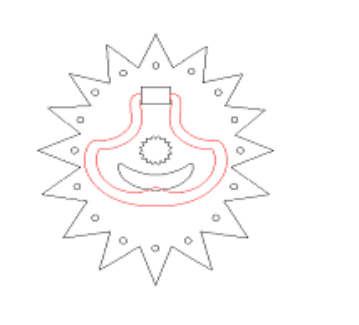
Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 26.01.2023 tarihinden itibaren korunmak üzere 02.09.2025 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1768
Tescil Tarihi	: 02.09.2025
Başvuru No	: C2023/000032
Başvuru Tarihi	: 26.01.2023
Coğrafi İşaretin Adı	: Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı
Ürün / Ürün Grubu	: Kapı tokmağı / Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatı ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Kemaliye Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Dört yolağzı Mah. Cumhuriyet Cad. 78 C Kemaliye ERZİNCAN
Coğrafi Sınır	: Erzincan ili Kemaliye ilçesi
Kullanım Biçimi	: Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, ürünün ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı ibaresi ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kemaliye Kapı Tokmağı/ Eğin Kapı Tokmağı, Dkp sac ve dövme demir kullanılarak üretilen, kapıya asılan ve vurularak kapı çalmaya yarayan bir metal aksamdır. Pahlama, yeğleme, göbektleme ve parlatma işlemleri ile elde edilen Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı; yılan motifli, kuş motifli, narçiçeği motifli, akrep motifli, koçbaşı motifli, güneş motifli, hayat ağacı motifli ve çift başlı kartal gibi kendine özgü motiflerden oluşur.

Tablo 1. Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı Yapımında Kullanılan Motifler

		
Yılan motifinin bulunduğu eve kötülük giremeyeceğine inanılır.	Kuş motifli gurbet özlemi çekenler için yapılır.	Narçiçeği motifli bolluğu, bereketi, zarafeti simgeler.
		
Akrep motifinin bulunduğu eve şeytan giremeyeceğine inanılır.	Koçbaşı motifinin bulunduğu evlerin bir koruyanı olduğuna inanılır.	Güneş motifli bolluk ve bereketi simgeler.

		
<p>Hayat ağacı motifi Türk İslam devletlerinde kutsal sayılan ağacı simgeler.</p>	<p>Çift başlı kartal motifi, Türk kültüründe hâkimiyetin sembolüdür.</p>	

Kemaliye Kapı Tokmağı/Eğın Kapı Tokmakları, pres (hazır baskı) veya döküm usulü üretilmeden tüm motiflerin tokmak ustalarınca el işçiliği ile elde edilir. Kemaliye Kapı Tokmağı/ Eğın Kapı Tokmağı, eve gelen misafirin kadın veya erkek olduğunu anlamak amacıyla kalın ve ince ses çıkaracak şekilde üretilebilir.

Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağının Erzincan ili Kemaliye ilçesinde uzun bir geçmişi vardır. Erzincan ili Kemaliye ilçesinin ilinin kültürü içinde önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağı, 1,20 mm kalınlığında DKP sac veya demir sacdan yapılır. Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağı üretimi birçok aşamadan oluşur. Söz konusu işlemler; yeğlenme, pahlama, göbektlenme, parlatma vb.'dir. Düz sac üzerine istenilen motifler çıkmayan kalemle (asetat) çizilir. Motifin ortaya çıkması için çekiç ve keski kullanılır. Motif üzerine keskilere çekiçle vurularak motif (plaka) kesilir ve çıkartılır. Küçük alanlara ince keski, büyük alanlara geniş keski kullanılır.

Motif ortaya çıktıktan sonra oluşan keski çapakları (keski yaraları) mungenede eyerler ile yeğlenerek düzeltilir. Keski yaraları düzeltildikten sonra pahlama işlemine geçilir. Motife pah ile açı verilir. Pahlama işlemi sonrası çivi delikleri açılır. Daha sonra göbektlenme işlemine geçilir. Göbektlenme işlemi sırasında motifin tüm kenarlarına çekiç darbeleriyle vurularak orta kısmında hafif bir çukur elde edilir. Göbektlenme işlemi sonrası parlatma aşamasına geçilir. Parlatma aşamasında; zımpara ile zımparalanır ve sonra vernik sıkılır. Vernik kurduktan sonra plakanın arkasına çuha ya da deri yapıştırılır. Deri renkleri kullanıcı isteğine göre değişebilir. Plaka ve deri arasında kalan çukur kısma pamuk yerleştirilir. İstenilen tokmak ucu plakaya perçinlenir. Tokmak uçları demirden yapılır. Tokmağın arkasında kalan kısım kapıya perçinlenir.

Tokmak uçları; ince ve kalın olarak iki çeşide ayrılır. Kalın tokmak uçları, ince tokmak uçlarınının 2 katı ağırlıktadır. Böylelikle kadın ve erkek ya da yabancı ve tanıdık seslerini ayırmada kullanılabilir. İnce tokmak ucu 1 - 2 cm, kalın tokmak ucu 2 - 4 cm büyüklüğündedir.

Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağının üretimi motif çeşidine göre değişmekle beraber ortalama 2 - 7 gün sürer.

Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağının farklı kullanım alanları da bulunur. Çerçeveletilerek tablo olarak veya camın üzerine monte edilerek süs eşyası olarak kullanılması mümkündür.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğın Kapı Tokmağı Erzincan ili Kemaliye ilçesinde uzun bir geçmişe sahiptir. Coğrafi sınırın kültüründe önemli yere sahiptir. Bu sebeplerle üretim aşamalarının tamamı, coğrafi sınırda gerçekleştirilmelidir.

Denetleme:

Denetimler; Kemaliye Belediyesinin koordinatörlüğünde; Kemaliye Belediyesinden, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Kemaliye Hacı Ali Akın Meslek Yüksekokulundan ve Kemaliye Esnaf ve Sanatkarlar

Odasından konuda uzman birer kişinin katılımıyla en az 3 kişiden oluşan denetim merci tarafından düzenli olarak yılda bir kez, ayrıca ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet halinde her zaman yapılır.

Denetim mercii tarafından; Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı üretiminde kullanılan hammaddenin uygunluğu; üretim metoduna uygunluk ile Kemaliye Kapı Tokmağı / Eğin Kapı Tokmağı ibaresinin ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.